

छत्रपती शिवाजी महाराज महाराजस्व अभियानांतर्गत
राष्ट्रनेता पंतप्रधान मा. श्री. नरेंद्रजी मोदी यांचा जन्मदिन
दिनांक १७ सप्टेंबर, २०२५ ते राष्ट्रपिता महात्मा गांधी
यांची जयंती दिनांक ०२ ऑक्टोबर, २०२५ या
कालावधीमध्ये “सेवा पंधरवाडा” साजरा करणेबाबत.....

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्र.मराअ- २०२५/प्र.क्र. ६३ (ई ऑफिस क्र. १२९६३७८)/समन्वय-१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक:- ०१ सप्टेंबर, २०२५

प्रस्तावना :

महसूल विभाग हा जनतेच्या दैनंदिन समस्या आणि जिद्दाळ्याच्या विषयांशी अत्यंत जवळून संबंध असलेला विभाग आहे. सामान्य जनतेला दिलासा देण्यासाठी महसूल प्रशासन अधिक लोकाभिमुख, कार्यक्षम, गतिमान व पारदर्शक होण्याची आवश्यकता आहे. ही बाब विचारात घेऊन भारताचे पंतप्रधान राष्ट्रनेता मा. श्री. नरेंद्रजी मोदी यांचा आगामी जन्मदिन दि. १७ सप्टेंबर, २०२५ ते राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांची जयंती दि. ०२ ऑक्टोबर, २०२५ या कालावधीमध्ये छत्रपती शिवाजी महाराज महाराजस्व अभियानांतर्गत “सेवा पंधरवाडा” साजरा करणेबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. सेवा पंधरवाड्यात राबवावयाचे उपक्रम हे यापूर्वीपासून राबविण्यात येत असून पंधरवाडयादरम्यान व त्यानंतरही निरंतरपणे राबविले जाणारे उपक्रम आहेत. मात्र या कालावधीत सदर उपक्रम मोहिम स्वरूपात युद्धपातळीवर राबवायाचे आहेत. त्यानुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

- १) छत्रपती शिवाजी महाराज महाराजस्व अभियानांतर्गत राष्ट्रनेता पंतप्रधान मा.श्री. नरेंद्रजी मोदी यांचा जन्मदिन दिनांक १७ सप्टेंबर, २०२५ ते राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांची जयंती दिनांक ०२ ऑक्टोबर, २०२५ पर्यंतच्या कालावधीमध्ये “ सेवा पंधरवाडा ” राज्यभर राबविण्यात यावा.
- २) सदर अभियान तीन टप्प्यांमध्ये पुढीलप्रमाणे राबवावयाचा आहे.
 - अ) पहिल्या टप्पा - पाणंद रस्ते विषयक मोहिम
 - आ) दुसरा टप्पा - “ सर्वासाठी घरे ” या उपक्रमासाठी पूरक उपक्रम
 - इ) तिसरा टप्पा - जिल्हाधिका-यांनी स्थानिक परिस्थितीचा विचार करुन “नावीन्यपूर्ण उपक्रम” राबविणे.
- ३) सदर अभियानांतर्गत राबवावयाचा दिवसनिहाय व घटकनिहाय कार्यक्रमाचा विस्तृत तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	कालावधी	घटक	राबवावयाच्या बाबी
१.	दि. १७ सप्टेंबर, २०२५ ते दि. २२ सप्टेंबर, २०२५ (पहिला टप्पा)	“ पाणंद रस्तेविषयक मोहिम”	<p>या कालावधीमध्ये पाणंद / शिवरस्त्यांना क्रमांक देण्याबाबतच्या महसूल विभागाच्या शासन निर्णय क्र. लवेसू-२०२५-प्र.क्र.४५८ / भूमापन (ल-१), दि.२९.०८.२०२५ ची प्रभावी अंमलबजावणी करावी. अमरावती जिल्ह्यात जिल्हा अधिक्षक भूमी अभिलेख व उप अधिक्षक भूमी अभिलेख यांच्या समन्वयातून पाणंद रस्ते मॅपिंगचा अत्यंत स्तुत्य कार्यक्रम राबविण्यात आलेला आहे. त्याच धर्तीवर पाणंद रस्ते गाव नकाशावर चिन्हांकित करण्याची कार्यवाही करणे तसेच या मोहिमेत उपरोक्त व्यतिरिक्त पुढील नमूद बाबींवरही कार्यवाही करावी.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ शिव /पाणंद रस्त्यांचे सर्वेक्षण करणे. ➤ ज्या पाणंद रस्त्यांची नोंद निस्तार पत्रक वाजिब उल अ /जर्माध्ये करण्यात आलेली नाही त्याची नोंद घेण्याबाबत कार्यवाही करणे . ➤ शेतावर जाण्यासाठी रस्ते उपलब्ध करून देण्यासाठी संमती पत्र घेणे. ➤ रस्ता अदालत आयोजित करून शेतारस्त्यांचे प्रलंबित प्रकरणे निकाली काढणे. ➤ शेतारस्त्यांची मोजणी व सीमांकन करणे

२.	दि. २३ सप्टेंबर, २०२५ ते दि. २७ सप्टेंबर, २०२५ (दुसरा टप्पा)	<p>अ) “सर्वासाठी घरे” या उपक्रमांतर्गत शासनाकडून निर्गमित करण्यात आलेल्या खालील शासन निर्णयातील तरतुदींची अंमलबजावणी करणे</p> <p>१) ग्राम विकास विभाग, शासन निर्णय दि.१६.०२.२०१८</p> <p>२) नगर विकास विभाग, शासन निर्णय दि. १७.११.२०१८</p> <p>३) महसूल विभाग, शासन निर्णय दि. १४.१२.१९९८ व दि. ०१.०८.२०२५</p>	<p>➤ “सर्वासाठी घरे” या उपक्रमांतर्गत घरे बांधण्यासाठी निर्बाधरित्या वाटपास उपलब्ध असलेली शासकीय जमीन कब्जेहक्काने प्रदान करणे.</p> <p>➤ सदर उपक्रमासाठी अस्तित्वातील रहिवासी प्रयोजनासाठी असलेली शासकीय जमिनीवरील अतिक्रमणे नियमातील तरतुदीनुसार नियमानुकूल करणे. (In Situ regularisation of encroachment)</p> <p>➤ महसूल विभाग, शासन निर्णय दि. १४.१२.१९९८ मधील तरतुदीनुसार आरक्षण विकास आराखड्याशी सुसंगत असल्यास शहरातील जमिनीवरील गायरान नोंदी कमी करून त्या जमिनीवरील अतिक्रमणे नियमानुकूल करणे तसेच आरक्षण विकास आराखड्याशी सुसंगत नसल्यास अतिक्रमण नियमानुकूल करण्यासाठी आरक्षण बदलाचे प्रस्ताव सादर करणे.</p>
		ब) पात्र लाभार्थ्यांना पट्टे वाटप मोहिम	<p>“सर्वासाठी घरे ” या योजनेतर्गत शासकीय जमिनी वाटप केलेल्या / अतिक्रमण नियमानुकूल केलेल्या लाभार्थ्यांना जमिनीचे पट्टे वाटप करणे.</p> <p>➤ खाजगी मिळकतधारकांना पट्टे वाटप करणे</p> <p>➤ रहिवासी प्रयोजनासाठी शासकीय जमिनी प्रदान केलेले मिळकतधारक</p> <p>➤ शासकीय जमिनीवरील घरांसाठीची अतिक्रमणे नियमानुकूल केलेले मिळकतदार</p>

३.	दि. २८ सप्टेंबर, २०२५ ते दि. ०२ ऑक्टोबर, २०२५ (तिसरा टप्पा)	नावीन्यपूर्ण उपक्रम	या कालावधीमध्ये जिल्हाधिकारी यांनी स्थानिक गरजा, भौगोलिक परिस्थितीचा विचार करून अधिकाधिक “नावीन्यपूर्ण उपक्रम” राबवयाचे आहेत.
----	---	---------------------	---

४) सदर अभियानासाठी स्थानिक विधानसभा / विधान परिषद सदस्य, स्थानिक संसद सदस्य, जिल्हा परिषद सदस्य, पंचायत समिती सदस्य तसेच ग्रामपंचायत सदस्य यांना सहभागी करून घेण्याची दक्षता संबंधित जिल्हाधिका-यांनी घ्यावी. तसेच सदर अभियानाला जिल्हाधिकारी यांनी व्यापक प्रसिद्धी द्यावी.

५) सदर अभियान यशस्वी होण्याच्या दृष्टीने विभागीय आयुक्त, जिल्हाधिकारी, उप विभागीय अधिकारी तसेच तहसिलदार यांनी त्यांच्या स्तरावर सर्व संबंधित यंत्रणांसोबत बैठका घेऊन अभियानाचे नियोजन करावे तसेच अभियानाच्या प्रगतीबाबत वेळोवेळी आढावा घ्यावा.

६) राष्ट्राच्या पुनरुत्थानासाठी समर्पित भावनेने कार्य करणाऱ्या दोन महनीय व्यक्तींच्या जन्मदिन व जयंतीचे औचित्य साधून दरम्यानच्या पर्वात हे अभियान राबविले जाणार आहे. याचे पावित्र्य राखण्यासाठी सर्वांनी प्रयत्नांची पराकाष्ठा करावी.

७) सदर अभियानामध्ये उत्कृष्ट कार्य करणा-या अधिकारी/ कर्मचारी यांचा संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी यथोचित गौरव करावयाचा आहे.

८) राज्यातील सर्व जिल्हाधिकारी यांनी वरील दिशानिर्देशाप्रमाणे **छत्रपती शिवाजी महाराज महाराजस्व अभियानांतर्गत “सेवा पंधरवाडा”** आपापल्या जिल्ह्यामध्ये जिल्हा, तालुका व गावपातळीवर प्रभावीपणे राबविण्यासाठी सर्वतोपरी प्रयत्न करावेत आणि या अभियानाच्या अंमलबजावणीचा आढावा घेऊन त्यांचा अहवाल विभागीय आयुक्त यांना सादर करावा. विभागीय आयुक्त यांनी या अभियानाचा आढावा घेऊन अहवाल शासनास सोबत जोडलेल्या प्रपत्र “अ” , प्रपत्र “ब” व प्रपत्र “क” मध्ये सादर करावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०९०११०५७१५१६१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अजित देशमुख)

सह सचिव , महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.

३. मा. उपमुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
५. मा. मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२
६. मा.राज्यमंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२
७. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई ३२
८. मा.उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई
९. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई ३२.
१०. मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई ३२
११. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा, यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई ३२.
१२. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद, यांचे खाजगी सचिव, विधानभवन, मुंबई ३२
१३. सर्व जिल्हयांचे मा. पालकमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
१४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई ३२.
१५. सर्व जिल्हयांचे पालक सचिव.
१६. सर्व विभागीय आयुक्त.
१७. जमाबंदी आयुक्त तथा संचालक, भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे ०१.
१८. नोंदणी महानिरीक्षक तथा मुद्रांक नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे ०१.
१९. सर्व जिल्हाधिकारी.
२०. संचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, तळमजला, मंत्रालय, मुंबई
२१. अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे विशेष कार्य अधिकारी तथा त्यांचे कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई ३२.
२२. सर्व सह सचिव / उप सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
२३. निवड नस्ती, कार्यासन समन्वय -१, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२

छत्रपती शिवाजी महाराज महाराजस्व अभियानातर्गत सेवा पंधरवाडा

प्रपत्र अ-१

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	अभियानातर्गत निस्तार पत्रक / वाजिब उल अर्जामध्ये घेण्यात आलेल्या पाणंद रस्त्यांच्या एकूण नोंदी	शेरा

प्रपत्र अ-२

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	अभियानातर्गत एकूण आयोजित करण्यात आलेल्या रस्ता अदालतींची संख्या	शेरा

प्रपत्र अ-३

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	अभियानातर्गत शेतारस्त्याचे निकाली काढण्यात आलेल्या एकूण प्रकरणांची संख्या	शेरा

प्रपत्र अ-४

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	अभियानातर्गत सर्वेक्षण करण्यात आलेल्या एकूण शिवपाणंद रस्त्यांची संख्या	शेरा

प्रपत्र अ-५

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	अभियानातर्गत शेतीवर जाण्यासाठी रस्ता उपलब्ध करून घेण्यासाठी प्राप्त करून घेण्यात आलेले एकूण संमतीपत्र	शेरा

प्रपत्र अ-६

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	अभियानातर्गत मोजणी व सीमांकन करण्यात आलेल्या शेतरस्त्यांची संख्या	शेरा

छत्रपती शिवाजी महाराज महाराजस्व अभियानातर्गत सेवा पंधरवाडा

प्रपत्र ब-१

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	“सर्वासाठी घरे” या उपक्रमातर्गत घरे बांधण्यासाठी निर्बाध्यरित्या वाटपास उपलब्ध असलेली व कब्जेहक्काने प्रदान केलेली एकूण शासकीय जमीन (हे.मध्ये)	शेरा

प्रपत्र ब-२

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	अभियानातर्गत “सर्वासाठी घरे” या उपक्रमासाठी प्रचलित नियमातील तरतुदीनुसार अतिक्रमण नियमानुकूल करण्यात आलेली एकूण जमीन (हे.मध्ये)	शेरा

प्रपत्र ब-३

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	अभियानातर्गत “सर्वासाठी घरे” या उपक्रमासाठी स्वामित्व हक्क प्रदान करण्यात आलेल्या एकूण घरकुलधारकांची संख्या	शेरा

छत्रपती शिवाजी महाराज महाराजस्व अभियानातर्गत सेवा पंधरवाडा

प्रपत्र क

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	राबविण्यात आलेले नावीन्यपूर्ण उपक्रम	सदर उपक्रमादरम्यान करण्यात आलेली कार्यवाही	उपक्रमाची फलनिष्पत्ती